

KINNITATUD
Kaitseväe juhataja 25.01.2024
käskkirjaga nr 154

MUUDETUD
Kaitseväe juhataja 12.02.2024
käskkirjaga nr 270

Sõjaväepolitsei põhimäärus

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Sõjaväepolitsei

- (1) Sõjaväepolitsei on Kaitseväe juhataja vahetus alluvuses tegutsev Kaitseväe struktuuriüksus.
- (2) Sõjaväepolitsei asub Tallinnas. Sõjaväepolitsei postiaadress on Filtri tee 12, 10132 Tallinn.
- (3) Sõjaväepolitsei koosseisus alaliselt tegutsev väeüksus on vahipataljon, mille postiaadress on Tallinna mnt 7, Paldiski, Lääne-Harju vald, 76806 Harjumaa.

§ 2. Esindamine

Oma ülesannete täitmisel esindab sõjaväepolitsei riiki ja Kaitseväge oma pädevuse piires.

§ 3. Pitsat, sümbolid ja dokumentide vormistamine

- (1) Sõjaväepolitseil ja vahipataljonil on Kaitseväe juhataja poolt kehtestatud kujundusega pitsat.
- (2) Sõjaväepolitseil ja vahipataljonil võivad olla õigusaktidega kehtestatud korras kooskõlastatud ning kinnitatud teenetemärgid ja sümbolid. Sõjaväepolitseil on lisaks ametimärk.
- (3) Sõjaväepolitsei sõidukitel, vormiriietuse pealisosadel ning sõjaväepolitsei lisavarustuse elementidel kasutatakse vajadusel eristamiseks sõna „SÕJAVÄEPOLITSEI“ või lühendit „SP“ või vastavaid ingliskeelseid vasteid.
- (4) Sõjaväepolitsei ülesannete täitmisel, mis eeldavad sõjaväepolitseiniku selget eristumist, kannavad sõjaväepolitsei koosseisus teenivad tegevvälased eritunnust või ametimärki, mille kirjelduse ja kandmise korra kehtestab Kaitseväe juhataja.
- (5) Sõjaväepolitsei ja vahipataljon kasutavad Kaitseväe dokumendiplanki.
- (6) Dokumentide vormistamisel ja pitsati kasutamisel lähtuvad sõjaväepolitsei ja vahipataljon Kaitseväe ühtsest asjaajamiskorrast.

§ 4. Koosseisu ja ametijuhendite kehtestamine

- (1) Sõjaväepolitsei ülema ametijuhendi kehtestab Kaitseväe juhataja.
- (2) Sõjaväepolitsei koosseisus oleva ameti- ja töökoha ametijuhendi ning vahipataljoni ülema ametijuhendi kehtestab sõjaväepolitsei ülem.

- (3) Vahipataljoni koosseisus oleva ameti- ja töökoha ametijuhendi kehtestab vahipataljoni ülem.
- (4) Sõjaväepolitsei koosseisus olevate ameti- ja töökohtade arvu ning liigituse kehtestab Kaitseväe juhataja.

2. peatükk

SÕJAVÄEPOLITSEI ÜLESANDED, JUHTIMINE JA ÜLESEHITUS

§ 5. Sõjaväepolitsei ülesanded

- (1) Sõjaväepolitsei ülesanded on sätestatud Kaitseväe korralduse seaduses ja Kaitseväe korralduse seaduse alusel kehtestatud Kaitseväe põhimääruses.
- (2) Lisaks lõikes 1 sätestatule on sõjaväepolitsei ülesanded järgmised:
 - 1) jälitustegevus oma pädevuse piires;
 - 2) sõjaväepolitsei valdkonna (sh distsipliini järelevalve ja menetlustegevus) juhtimine ja planeerimine Kaitseväes;
 - 3) muu sõjaväepolitseiiline tegevus, milleks on liiklusjärelevalve Kaitseväe sõidukite üle, liikluse reguleerimine Kaitseväe ja Kaitseliidu sõidukite organiseeritud liikumisel ning Kaitseväe ja Kaitseliidu objektide ja vara kaitse kõrgendatud ohu korral;
 - 4) Eesti Vabariigi rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks vajalik sõjaväepolitseiiline tegevus Eesti Vabariigis ja väljaspool Eesti Vabariiki;
 - 5) oma tegevusvaldkonda kuuluvate õigusaktide eelnõude väljatöötamisel osalemine;
 - 6) oma tegevusvaldkonda kuuluvate lepingute väljatöötamise ja sõlmimise korraldamine ning lepingutega võetud kohustuste täitmise jälgimine;
 - 7) juhendmaterjalide koostamise korraldamine teistele Kaitseväe struktuuriüksustele sõjaväepolitsei vastutusalas;
 - 8) eelarve- ja rahandusalase sisendi andmine ja ostutegevuse korraldamine oma pädevuse piires Kaitseväe finantsteenuse tagamiseks;
 - 9) koostöö Kaitseväe väliste isikutega;
 - 10) isikute kaitse Kaitseväe korralduse seaduses sätestatud alustel ja korras;
 - 11) krüptoseadmete, riigisaladuse või muu kriitilise tähtsusega ressursi ajutine kaitse, transport ning julgestamine Eesti Vabariigis ja välisriikides;
 - 12) muude seadusest ja teistest õigusaktidest tulenevate või Kaitseväe juhataja poolt määratud ülesannete täitmine.

§ 6. Sõjaväepolitsei ülem

- (1) Sõjaväepolitseid juhib sõjaväepolitsei ülem, kelle ülesanded on sätestatud Kaitseväe korralduse seaduse alusel kehtestatud Kaitseväe põhimääruses, käesolevas põhimääruses ja ametijuhendis.
- (2) Sõjaväepolitsei ülem annab oma ülesannete täitmiseks käskkirju, käske ning kirjalikke ja suulisi teenistusalased korraldusi.
- (3) Kirjalikud käsud ja korraldused vormistatakse ning registreeritakse vastavalt Kaitseväe asjaajamiskorrale.
- (4) Sõjaväepolitsei ülema äraolekul asendab teda staabiülem, tema äraolekul uurimisjaoskonna ülem või operatiivteenistuse ülem ning viimaste äraolekul Kaitseväe juhataja poolt määratud tegevvälane.

- (5) Sõjaväepolitsei ülema vahetus alluvuses on vahipataljoni ülem, staabiülem, uurimisjaoskonna ülem, operatiivteenistuse ülem ja sõjaväepolitsei veebel.

§ 7. Sõjaväepolitsei ülesehitus

Sõjaväepolitsei koosneb järgmistest allüksustest:

- 1) staap;
- 2) uurimisjaoskond;
- 3) operatiivteenistus;
- 4) vahipataljon.

§ 8. Sõjaväepolitsei allüksuste ülesanded

(1) Staabi ülesanded on:

- 1) sõjaväepolitsei ülemale õigeaegselt otsuste langetamiseks vajaliku informatsiooni analüüsimine ja edastamine;
- 2) sõjaväepolitsei valdkonna planeerimine ja analüüs;
- 3) sõjaväepolitsei struktuuri ja paigutuse planeerimine;
- 4) sõjaväepolitsei väljaõppe planeerimine;
- 5) sõjaväepolitsei väljaõppetaseme ja lahinguvõime hindamine;
- 6) sõjaväepolitsei koosseisu ja varustustabelite ajakohastamine;
- 7) sõjaväepolitsei põhivõimete arendamine;
- 8) sõjaväepolitsei teabehalduse korraldamine;
- 9) sõjaväepolitsei allüksusele ohu- ja riskianalüüsi läbiviimine;
- 10) tegevuse koordineerimine teiste Kaitseväe struktuuriüksuste ja Kaitseliiduga;
- 11) operatiiv-, valmidus- ja mobilisatsiooniplaanide koostamises osalemine;
- 12) staabi tööd korraldavate dokumentide väljatöötamine;
- 13) sõjaväepolitsei allüksuse tegevuse toetuse planeerimine ja korraldamine;
- 14) sõjaväepolitsei allüksuse relvastuse ja laskemoona planeerimine ning haldamine;
- 15) sõjaväepolitsei allüksuse transpordi ja tehnikavahendite planeerimine ning haldamine;
- 16) sõjaväepolitsei allüksuse varustuse haldamine ja ladustamise korraldamine;
- 17) sõjaväepolitsei allüksuse info- ja sidesüsteemide ning süsteemielementide planeerimine ja haldamine;
- 18) koostöö Kaitseväe väliste isikutega.

(2) Uurimisjaoskonna ülesanded on:

- 1) kriminaalmenetluste läbiviimine Kaitseväes ja Kaitseliidus;
- 2) distsiplinaarmenetluste läbiviimine Kaitseväe juhataja ja sõjaväepolitsei ülema korraldusel;
- 3) väärteomenetluste läbiviimine Kaitseväe juhataja ja sõjaväepolitsei ülema korraldusel;
- 4) süütegude ennetamine ja tõkestamine Kaitseväes ja Kaitseliidus;
- 5) õigusaktidega kehtestatud korra ja ettekirjutuste täitmise kontroll Kaitseväes ja Kaitseliidus oma vastutusallas;
- 6) Kaitseväe struktuuriüksuste poolt läbiviidavate distsiplinaarmenetluste kontroll ja juhendamine;
- 7) aruandluse esitamine Kaitseväe juhatajale ja õiguskaitseasutustele;
- 8) jälitustegevus sõjaväepolitsei vastutusallas, sh kaitseväeteenistusest omavoliliselt lahkunute tagaotsimise korraldamine;
- 9) väärtegude, distsiplinaarsüütegude ja kuritegude analüüs;
- 10) menetlusalase koostöö korraldamine liitlaste ja siseriiklike partnerasutustega;
- 11) uurimisalase väljaõppe korraldamine sõjaväepolitsei vastutusallas.

(3) Operatiivteenistuse ülesanded on:

- 1) järelevalve teostamine kaitseväedistsipliini üle Kaitseväes ja Kaitseliidus;
- 2) liiklusjärelevalve Kaitseväe sõidukite kasutamise üle;
- 3) liikluse reguleerimine Kaitseväe ja Kaitseliidu sõidukite organiseeritud liikumisel;
- 4) Kaitseväe ja Kaitseliidu objektide ja vara kaitse kõrgendatud ohu korral;
- 5) rahvusvaheliste sõjaliste kohustuste täitmisel osaleva sõjaväepolitsei ülesannetega üksuse komplekteerimise, väljaõppe ja rotatsiooni korraldamine koostöös teiste Kaitseväe struktuuriüksustega;
- 6) sõjaväepolitsei allüksuse erialase väljaõppe läbiviimine ja planeerimine;
- 7) isikute kaitse;
- 8) operatiiv-, valmidus- ja mobilisatsiooniplaanide koostamises osalemine;
- 9) sõjaväepolitsei allüksuse väljaõppealase toetuse ja väljaõppevahendite haldamise korraldamine;
- 10) krüptoseadmete, riigisaladuse või muu kriitilise tähtsusega ressursi ajutine kaitse, transport ning julgestamine Eesti Vabariigis ja välisriikides;
- 11) distsipliini järelevalve ja julgestustegevuse alase koostöö korraldamine liitlaste ja siseriiklike partnerasutustega.

§ 9. Sõjaväepolitsei tegevuse toetamine

Sõjaväepolitsei tegevuse logistilise ja administratiivse toetuse tagavad Kaitseväe struktuuriüksused Kaitseväe juhataja kehtestatud korras ja ulatuses.

3. peatükk SÕJAVÄEPOLITSEI ÕIGUSED

§ 10. Tegevvälasest sõjaväepolitseiniku ja sõjaväepolitsei uurija õigused

Tegevvälasest sõjaväepolitseinikul ja sõjaväepolitsei uurijal on sõjaväepolitsei ülesannete täitmisel õigus:

- 1) kaitseväedistsipliini rikkumise või rikkumise kahtluse korral peatada iga kaitsevälane, teenistuskohustuste täitmisel olev kaitseliitlane ja Kaitseväe ning Kaitseliidu kasutuses või käsutuses olev sõiduk;
- 2) anda kaitsevälastele ja teenistuskohustuste täitmisel olevatele kaitseliitlastele korraldusi käesolevast põhimäärusest tulenevate sõjaväepolitsei ülesannete täitmise tagamiseks, sh kaitseväedistsipliini rikkumise lõpetamiseks või distsiplinaarmenetluse läbiviimisega seotud toiminguteks oma pädevuse piires;
- 3) siseneda iseseisvalt takistamatult Kaitseväe ja Kaitseliidu halduses olevatele objektidele ja hoonetesse. Sisenemine turvaalale, kus töödeldakse parajasti riigisaladust, toimub vastavalt riigisaladuse kaitset reguleerivate õigusaktide alusel;
- 4) saada oma teenistusülesannete täitmiseks vajalikku informatsiooni vahetult kõigilt kaitsevälastelt, Kaitseväes avalikus teenistuses ja töösuhtes olevatelt isikutelt ning kaitseliitlastelt.

4. peatükk VAHIPATALJONI ÜLESANDED, JUHTIMINE JA ÜLESEHITUS

§ 11. Pataljoni ülesanded

Pataljoni ülesanded on:

- 1) sõjaaja üksuste ettevalmistamine;
- 2) Kaitseväe tseremooniate korraldamine oma vastutusallas.

§ 12. Pataljoniülem

- (1) Pataljoni juhib pataljoniülem, kes allub vahetult sõjaväepolitsei ülemale.
- (2) Pataljoniülema ülesanded on sätestatud Kaitseväe korralduse seaduse alusel kehtestatud Kaitseväe põhimääruses, käesolevas põhimääruses ja ametijuhendis.
- (3) Pataljoniülem annab oma ülesannete täitmiseks käskkirju, käske ning kirjalike ja suulisi teenistuslaseid korraldusi.
- (4) Kirjalikud käsud ja korraldused vormistatakse ning registreeritakse vastavalt Kaitseväe asjaajamiskorrale.
- (5) Pataljoniülema äraolekul asendab teda operatiiv- ja väljaõppejaoskonna ülem või pataljoni ülema ettepanekul sõjaväepolitsei ülema poolt määratud tegevväelane.

§ 13. Pataljoni ülesehitus

Pataljoni koosseisus on järgmised allüksused:

- 1) operatiiv- ja väljaõppejaoskond;
- 2) tseremoniaalteenistus;
- 3) 1. õppekompanii;
- 4) 2. õppekompanii;
- 5) 3. õppekompanii.

§ 14. Pataljoni allüksuste ülesanded

- (1) Operatiiv- ja väljaõppejaoskonna ülesanded on:
 - 1) pataljoniülema nõustamine ja tema tegevuse tagamine;
 - 2) allüksustes läbiviidava välja- ja täiendusõppe planeerimine, koordineerimine, ettevalmistamine ning tagamine;
 - 3) allüksuste väljaõppetaseme ja lahinguvõime hoidmine, hindamine ning relvaliigi väljaõppe arendamine;
 - 4) pataljoni õppekogunemiste, sõjaliste operatsioonide, sõjaaja ning reservüksuste formeerimise ettevalmistamises ning läbiviimises osalemine;
 - 5) pataljoni sõjaaja koosseisude üle arvestuse pidamises osalemine;
 - 6) pataljoni sõjaaja koosseisus olevale isikkoosseisule õppekogunemise kutsete ja mobilisatsioonikäskude väljastamises osalemine;
 - 7) pataljoni logistilise toetuse, töö- ja abivahendite ning meditsiinitoetuse vajaduse planeerimises osalemine;
 - 8) pataljoni eelarve- ja rahandusalase sisendi andmine ning ostutegevuse korraldamine oma pädevuse piires Kaitseväe finantsteenuse tagamiseks;
 - 9) pataljonile eraldatud vahendite eesmärgipärase kasutamise tagamine;
 - 10) riigisaladuse ja salastatud välisteabe seadusest ning selle alusel välja antud õigusaktidest tulenevate nõuete täitmine ja julgeoleku tagamine oma pädevuse piires.
- (2) Tseremoniaalteenistuse ülesanded on:
 - 1) sõjaväeliste tseremoniaalkohustuste täitmise planeerimine, ettevalmistamine ja läbiviimine;
 - 2) sõjaväelise tseremoniaalvaldkonna arendamine;
 - 3) osalemine tseremoniaalkohustuste täitmist nõudvate ürituste planeerimisel.
- (3) Õppekompaniide ülesanded on:
 - 1) ajateenistuse ja ajateenijate väljaõppe läbiviimine;
 - 2) reservüksuste ettevalmistamine ajateenijate väljaõppe kaudu;

3) sõjaväeliste tseremoniaalkohustuste täitmine.

§ 15. Pataljoni tegevuse toetamine

Pataljoni tegevuse logistilise, administratiivse ja mobilisatsioonialase toetuse tagab Kaitseväge juhataja poolt kehtestatud korras ja ulatuses Paldiski linnakus toetuse väejuhatuse.